

Gruus havde paa de forskjellige Steder. (Indenrigsministeren: Jo, Steen vel!) Med Hensyn til Steen skal det altsaa ikke være saa vanskeligt. Jeg troer imidlertid, at det ligesaa er vanskeligt med Hensyn til Gruus. Ganske sikkert har Ingen af os tænkt paa, hvilken Værdi Gruus har til privat Brug; thi dertil anvendes Gruus i saa ringe Mængde, at man ikke kan mærke det, men vi have netop tænkt paa, hvilken Værdi det har som Beskyld for Communerne. At Steen danner en Undtagelse, erkjender jo den høitærede Minister; men det er jo naturligt, at, naar man ved Lov er forpligtet til at holde sine Veie i god Orden — hvad der jo er meget rigtigt —, afhænger Materialets Værdi i den vedkommende Commune af, om der er Overskudighed af Materiale eller ikke. Naar nu en Commune er saa uheldig tilfældet, at den om et vist — maaskee ikke langt — Aaremaal ikke længere har Gruus, maa den tage sparsomt til det; det har derfor en stor Værdi for denne Commune, og det er da naturligt, at, hvis Jernbanen falder paa at tage Gruus der, maa det sættes til en høiere Værdi, end hvis Jernbanen tager det paa Steder, hvor der er Tilstrækkeligt af det, og det altsaa bliver mindre paaagtet. Jeg er vis paa, at den høitærede Indenrigsminister, hvis dette Forslag — hvad jeg haaber — bliver vedtaget, vil faae at see, at de Mænd, der blive udnævnte til at vurdere det Slags Ting, meget nemt ville komme ud af, hvilken Værdi Gruset har paa de forskjellige Steder. Dette store Spørgsmaal med Hensyn til Steen have vi meget ønsket, at man aldeles kunde lade udgaae af Loven. Her er jo kun Spørgsmaal om Jernbanernes Vedligeholdelse, og det er jo ganske rigtigt, som den høitærede Minister sagde, at dertil i Reglen ikke bruges Steen, ja, man kunde godt sige, at dertil slet ikke bruges Steen. Spørgsmaalet vilde altsaa dreie sig om, hvad der skulde forstaaes ved Steen — Gruus bestaaer jo af Sand og Steen —, men det er af det Slags Spørgsmaal, som man let vilde komme udover, naar man f. Ex. vilde bestemme, at alt Materiale af den Art, som havde en saadan Størrelse, at det uden Hinder kunde lægges paa en Veibane, skulde betragtes som Gruus, og Alt, hvad der i Størrelse gif derover, skulde

betrages som Steen. Men da Jernbanen kun behøver Gruus, have vi meent, at det vilde være rettest slet ikke at medtage Steen, som undertiden have en langt større Værdi end Gruus. Dette er et Spørgsmaal af langt større Betydning, end man ved første Blik skulde troe. Man har altid brugt stor Forsigtighed ved Behandlingen af Expropriationslove, og dette er jo en Expropriationslov i udbudet Betydning, idet den gaar ud paa at udbude den Expropriationslov, som i denne Retting til Dato har bestaaet, idet man nemlig vil give Jernbanerne samme Ret til Expropriation, som Landeveiene hidtil have havt. Vi have derfor troet, at det maatte betragtes som værende af overordentlig stor Betydning, at der var en Bestemmelse om, at Materialet skulde betales efter den forskjellige Værdi, som det har paa de forskjellige Steder, og, som jeg har tilladt mig at udtale, vilde denne Værdi ikke være vanskelig at udfinde. Det forekommer mig, at § 1 paa mange Steder kan faae saa stor Betydning for de enkelte Communer, at det kan være afhængigt af den, om der i en nær eller fjern Fremtid kunde blive berøvet dem Materiale til Vedligeholdelsen af deres Veie, og de derved kunde blive tvungne til at anskaffe det paa en langt mere kostbar Maade end hidtil. For dog tillige, da Steen ere medindbefattede i Paragraphen, at tale om Steen og deres Værdi paa de forskjellige Steder, skal jeg tillade mig at anføre, at det er vitterligt, at man seer Steder ved Landeveiene, hvor Stene betales med over 20 Rd. pr. Cubikfaavn, og andre Steder, hvor de ikke betales med mere end 6, 8 à 10 Rd. Nu vilde det være høist urigtigt, naar en Jernbane kunde tage Stenene paa det dyreste Sted til en Værdi, som ikke fattes efter selve Materialet, men som kun fattes efter Grundens Overflade; thi det er den Fremgangsmaade, man nu bruger, at man kun tager Hensyn til den Værdi, som Overfladen har som Salgs værdi, uden at tage det Indhold i Betragtning, som kan ligge under Overfladen. Vi vilde have slaaet fast, at det ikke alene og meest er Grundens Overflade, men særlig den Værdi, der ligger i det Indhold, der findes under Grunden, som der skal tages Hensyn til, og jeg maa meget tilraade, at det